

[Udenrigsministeren.]

arbejdede med spørgsmålet om en ensartet indfødsretslovgivning i de nordiske lande. De nordiske parlamenter har naturligvis også i deres egenskab af lovgivende magter taget aktiv del i meget nordisk samarbejde, og jeg tror med rette at kunne sige, at vigtige initiativer er udgået fra vore forsamlinger. Men indtil nu har vi ikke haft noget fast organ for forhandlinger og drøftelser mellem ansvarlige repræsentanter for de nordiske lande.

Tanken om dannelsen af et sådant organ går helt tilbage til 1938, da daværende udenrigsminister P. Munch, såvidt jeg erindrer efter en drøftelse i vort udenrigspolitiske nævn, rettede en henvendelse til sine nordiske kolleger med forslag om oprettelse af et fællesnordisk organ for det nordiske samarbejde. Mange af de synspunkter, som indeholdes i det foreliggende forslag, fandtes i udenrigsminister Munchs henvendelse, men man nåede ikke ud over de indledende drøftelser, inden den anden verdenskrig gjorde det umuligt at komme videre frem. Under krigen blev tanken imidlertid holdt levende. Ved en drøftelse i Stockholm mellem svenske og danske rigsdagsmænd var den påny fremme som en af de muligheder, man burde tage op til overvejelse, når krigen var slut. Efter krigen rejste såvel det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard, der altid har interesseret sig levende for det nordiske rigsdags-samarbejde, og jeg selv påny tanken. I en tale i juli 1948 opfordrede jeg den daværende udenrigsminister, Gustav Rasmussen, til at tage initiativet til, at en ansvarlig udvalgt repræsentation for de nordiske landes rigsdage kunne mødes for at drøfte fællesnordiske problemer. Den daværende udenrigsminister lovede ved første lejlighed at bringe tanken frem, og i overensstemmelse hermed blev den da også ventileret på forskellig måde, således på det nordiske udenrigsministermøde i Stockholm den 8. og 9. september 1948, men endnu på dette tidspunkt fandt den ikke den fornødne tilslutning.

Lykkeligvis, kan jeg sige, betegne denne afgørelse ikke skrinlæggelsen af tanken om oprettelsen af et nordisk parlamentarisk råd. Hertil bidrog utvivlsomt de erfaringer, man gjorde, da der i januar 1949 førtes forhandlinger om et nordisk forsvarsforbund, hvori der deltog repræsentanter for de tre landes rigsdage og regeringer. Der blev her givet udtryk for, at selvom det ikke var lykkedes at opnå enighed om et forsvarsforbund, ville en

fortsættelse af denne form for samarbejde være af stor værdi til belysning og klarlæggelse af de anskuelser, der gjorde sig gældende i de enkelte lande. Jeg tror også, man hæftede sig ved værdien af, at ikke blot regeringsrepræsentanter talte sammen, men at en bredere kreds, også omfattende oppositionens medlemmer, fik en lejlighed til at deltage i sådanne drøftelser.

Vi er dermed nået frem til det nordiske interparlamentariske forbunds 28. delegeretmøde i Stockholm i august i fjor. Her bragte det ærede medlem hr. Hans Hedtoft på den danske delegations vegne spørgsmålet om oprettelse af et fællesnordisk organ for samråd mellem de nordiske landes rigsdage og regeringer frem påny. Det var naturligt at rejse dette spørgsmål indenfor den nordiske interparlamentariske union, der gennem årene har formidlet forbindelsen mellem de enkelte parlamenters medlemmer. På mødet opnåedes almindelig tilslutning til tanken, og der blev enstemmigt vedtaget en resolution herom. Det henstilledes til det nordiske interparlamentariske råd i kontakt med regeringerne at undersøge, på hvilken måde forslaget kunne føres ud i livet, og der blev nedsat et udvalg, bestående af eet medlem fra hvert af de 5 nordiske lande.

Jeg vil gerne nu benytte lejligheden til at give udtryk for min tak og min anerkendelse af det initiativ, der i Stockholm blev udvist af den danske delegation, og ikke mindst af det store, energiske og betydningsfulde arbejde, det ærede medlem hr. Hans Hedtoft til stadighed har nedlagt i denne sag, og som i høj grad har bidraget til, at vi er nået frem til et positivt resultat.

I december 1951 vedtog det nordiske interparlamentariske råd et af 5 mands udvalget udarbejdet udkast til vedtægter for rådet. Ved denne lejlighed måtte man konstatere, at Finland ikke mente at kunne tiltræde den foreslåede ordning, og der blev i overensstemmelse hermed foretaget en ændring i vedtægtsudkastet, der dog muliggør, at repræsentanter for Finland kan deltage i rådets arbejde, når det ønskes fra finsk side. Det er med forståelse, men også med beklagelse, at vi ser, at Finland ikke har ment at kunne tiltræde Det nordiske Råd nu. Men det bør ikke føre til, at samarbejdet med vort broderfolk mod øst formindskes. Finland har også efter krigen deltaget i det nordiske samarbejde, og jeg tror, at jeg med tryghed kan sige, at der i de øvrige nordiske lande er et stærkt ønske om, at den samhørighed, som hermed er tilkendegivet, bør opretholdes og styrkes.